

אני: כן, כך אמר לי.
כאמך: הוא דיבר דברים שלא היו נכונים... לא קל לזכור את כל זה, אך עד כמה שאני זוכר, הוא לא היה כל כך ער, הוא אמר דברים שלא היו נכונים.
אני: דליריים?
כאמך: כן, הוא התחיל לשקוע...
אני: בדליריים?
כאמך: כן, כן.
אני: זה מה שהוא אמר, הוא התקשה אפילו לזכור את שם בית החולים.
כאמך: מה עשו לו כשתזרו לישראל? אני נפגשתי פה עם איש מהצלב האדום, זה היה שווייצי שדיבר עימי בצרפתית, והצעתי שיחזירו אותו במהירות האפשרית רית לארצו, כדי שיהיה ליד מישפחתו, ליד האנשים המטפלים בו, בשעה שהוא לוחם (על חייו). אתה מבין, אדם מרגיש יותר טוב כשהוא בבית, מאשר כשהוא בנכר.
אני: אולי זה הציל את חייו, שהוא חזר למישפחתו. אתה יודע, הוא נשא לאחר מכן לאשה את בתה של זמרת יש"ר ראלית מפורסמת מאד.
כאמך: מה, באמת?
אני: כן, החוננת שלו היא אחת הזמרות החשובות ביותר בישראל, אגב, מניין לך שפה אנגלית כל כך טובה?
כאמך: או, הונכתי בבתי-ספר מצ"ריים, אתה יודע, פה מדברים יותר משפה אחת. אני מדבר גם צרפתית, וכמובן — ערבית, זו שפת אימי.
אני: גם אביך היה רופא?
כאמך: לא.
אני: אתה היית רופא צבאי למן ה- התחלה?

זה מעבר לכוחותינו. הם מחוק לידינו, כרופאים. אך אנחנו, כרופאים, צריכים לעשות את הכל כדי להציל את חיי הפאצינט, זאת אומרת, עד כמה שאנחנו מסוגלים לכך. כשאתה יכול לעזור למי שה, אתה חייב לעזור לו.
אני: החלטת בו במקום שעליך לקטוע את האבר?
כאמך: כן, הוא היה מרוסק.
אני: היה לו מזל רב, שהוא נתקל ברופא כמוך.
כאמך: או, תודה, יפה מצידך לומר זאת...
אני: רופא שהיה מסוגל להחליט הח" לטה כזאת בו במקום.
כאמך: יפה מצידך... אתה יודע, החי לטה כזאת אינה מתקבלת, בדרך כלל, עלי ידי איש אחד. בארץ הזאת, ובכל הארצות, כאשר יש להחליט על קטיעת אבר, קודם כל רופא בעל-מסכות צריך להחליט על כך, ואחר זה צריכים להתייעץ עם שני רופאים נוספים, לעשות מעין...
אני: קונסיליום?
כאמך: כן, כשלוקחים משהו מן הרפואה — אבר פנימי או חיצוני, זה דבר... בתוך הגוף אינך יכול לראות דבר, בחוק, בגפיים, אתה יכול לראות...
אני: בצילום רנטגן?
כאמך: לא, צילום רנטגן דרוש רק משתי סיבות — כשיש שבר בעצם, או כשיש חשש לנמק (באנגרזה)...
אני: האם דיברת איתו ביכלל? או שהיה חסר-הכרה לגמרי?
כאמך: לא, הוא היה כימעט חסר-הכרה...

מבט ארוך

שולח ד"ר יגאל שוחט בתצלומיו של הד"ר מוחמד כאמל, שצולמו בעת פגישתו עם אבנרי בקאהיר, זיכרונות עמומים, שנחנקו במשך שבע שנים, חוזרים אליו, בשעה שהוא צולל בעבר שעליו פרוש מסך ערפל.

אני: הוא בוודאי ירצה לשלוח לך מיכתב, אני אשלח לך את התצלומים שצילמנו כאן, וגם את התצלומים שלו, כמובן.
 קמתי ללכת והפסקתי את ההקלטה. אך המשכנו לשוחח עוד שעה ארוכה. סיפרתי לו שיגאל שוחט למד בינתיים רפואה, סיים את חוק לימודיו לא מכבר, והתחיל זה עתה לעבוד בעצמו כרופא בבית-חור לים.
 הוצאתי ממנו שגם בבית-הספר לרפואה היו לו תמיד הציונים הגבוהים ביותר, סייפתי לו על אשתו היפהפיה של הפאצינט שלו, ואמרתי שאני בטוח שעוד אבילה עם שני הרופאים — שוחט וכאמל — בתל-אביב.
 על הקיר היתה תלויה תמונתו של גמאל עבד-אל-נאצר, לצד תמונתו של אנואר אל-סאדאת, "מורה", אמרתי לו, "אני הייתי עם עבד-אל-נאצר במלחמה, בקרב פאלוג'ה, בצד השני של החזית, הוא נפצע שם, ואני נפצעתי שם. זוהי הרג' שה מורה, להימצא עכשיו בבית-חולים צבאי מצרי, כישראלי ראשון.
 "אל תשכח", השיב בתוך, "שהישראלי הראשון שהיה כאן היה יגאל שוחט. הוא היה החלוק".
 לחדר נכנס סגן מנהל בית-החולים, גם הוא גנרל, ומוחמד כאמל הסביר לו בקצרה את המיקרה, הוא תימצת את הפרשה כולה בכמה מישפטים, קצרים — מישפטים שנחרתו בזיכרוני, כי היו אנושיים מאין כמוהם:
 "הבחור הזה בא להפציץ את ארצנו. הוא הופל והגיע הנה, הצלנו את חייו. גישתנו האנושית עשתה עליו רושם כל כך עמוק, שבחזרו לישראל הוא נטש את הצבא. הוא למד רפואה, ועכשיו הוא מתמסר להצלת חייהם של אחרים!"
 סיכום המעיד על הרגישות האנושית — הסיפורית כימעט — של בעליו.

הכליות לא פעלו

ה סיכום של יגאל שוחט אינו פשוט כל-כך, וגם לא רומנטי כל-כך. בדירתו ברמת-אביב, הרחק-הרחק מאל-מעאדי, הוא מנסה לזכור מדוע בחר ב-רפואה, ואינו זוכר. אין הוא זוכר דברים פרוש על הימים שבילה במצריים, כשהיה שרוי בין חיים ומוות, קרוב יותר למוות

כאמך: כן.
אני: אני מבין שהמוסד הזה הוא כולו מיתקן צבאי.
כאמך: כן.
אני: אתה יודע, מזור להגיד את זה, אבל אתה בעצמך קצת דומה ליגאל שוחט.
כאמך: הלוואי ויכולתי לראות את הצולמו עכשיו. אז יכולתי להשוות ולראות מי נחמד יותר... (צחק) הרופא או הפאצינט?
אני: הוא דומה לך מאד, והוא יפהר תואר.
כאמך: כן? (צחק). בעצם, אני זוכר שהוא היה יפה-תואר. הצרה היתה שהוא היה במצב רע, במצב של דליריום.
אני: יש לו, במיקצת, מראה ערבי.
כאמך: זה מפני שהוא שתי מנהר הנילוס. (צחק). במצריים יש אימרה ה' אומרת שמי ששותה פנס ממזיני נהר הנילוס, יחזור תמיד למצריים.)
אני: אילו ידע מראש שאני אפגוש אותך, היה שולח עימי מתנה.
כאמך: כמה נחמד מצידו! אתה מבין, אנחנו עושים תמיד את חובתנו כרופאים, כבני-אדם הדואגים לחיי-אדם. אנחנו צריכים לעזור לכל אדם הזקוק לעזרה. זהו הגיב שולנו, חובתנו, סיסמתנו.
אני: אני מקווה שכל שבוי-מלחמה, בכל העולם, ימצא תמיד רופא כל-כך טוב כמוך. היה לו מזל!
כאמך: אני חושב שכל הרופאים צריכים להתייחס כך. כך אני חושב. אני חושב שכל הרופאים כאן גוהגים כך, שר כולנו שווים מבחינת נוקדת-ההשקפה ה' אנושית. אחרי הכל, הפאצינט הוא פאצינט, והרופא הוא רופא. צריכים לדאוג לפאצינט. יהיה אשר יהיה, צריכים להקדיש לו את כל הלב, ולעזור לפאצינט עד כמה שאפשר. כך הונכנו, בפאקולטה של נו לרפואה, בבתי-החולים שלנו, ובחברה שלנו, שבה אנו חיים. אני חושב שזהו המושג של כל הרופאים.
אני: כמה זמן אחרי הפלתו הוא הגיע אליך?
כאמך: קשה לי לזכור. אפשר לבדוק זאת בתיק. העפתי רק מבט חטוף בתיק, לפני בואי הנה, כדי לזכור מה היתה ה' דיאגנוזה.
אני: אספר לו שפגשתי אותך, כמובן.
כאמך: אתה חוזר מחר הביתה?
אני: כן.
כאמך: דרך צלחה.

גורלו של טיים

עם שובו מקאהיר, התקשר אורי אבנרי מייד עם ש-הביטחון, עזר וייצמן, והביא לפניו את מיקרהו של הטייס המצרי סגן מוחמד עלי אל-דיאסטי, שאחותו פנתה אליו בבית-החולים אל-מעאדי בקאהיר. ש-הביטחון הורה לבדוק את הפרשה, ובשבוע שעבר העביר לאבנרי את המימצאים, שאבנרי העבירם למישפחת החלל.

שר הבטחון הקריה, בשבת תשל"ח 18 בינואר 1978

0571 / ק

לכבוד אורי אבנרי

לאורי אבנרי - שלום רב,

בעקבות פנייתו של האם המצריה אליך - להלן הפרטים אודות הקרב האוירי שהתחולל ביום 13.6.72:

- ב-13 יוני 72 התחולל קרב אוירי בין מטוסי חיל-האויר למטוסי-חיל-האויר בצפון הדלתא. בקרב האוירי הופלו 2 מטוסי מיג מצריים, שני הטייסים המצריים נראו צונחים לים. נערכו חיפושים על-ידי מטוסינו במשך כל היום עד לחשיכה לגילוי הטייסים המצריים. החיפושים התחדשו למחרת, אך לא נמצא דבר.
- ב-27 יוני 72 נתגלה עיני סידור של ח"י בצפון סיני (4,5 ק"מ מע' לפיתחה ברדוויל) גידון מלא בחלקו בדלק, לא הרחק משם נמצאה גם קטד טייס עליה מודבקת תות ע"ש אל-דיאסטי, הקטדה היתה פגומה, היה בה חריץ עמוק בצידה השמאלי, כתמים אדומים וסימני חטוטה, לא ידוע מקום המצאתם של הקטדה והגידון היום.
- הקטדה היתה שייכת, ככל הנראה, לטייס מחמד עלי דייסי.
- פרט לכך לא ידוע גורל הטייסים או נתונים נוספים אודותם.

ב בור כה

עזר וייצמן
שר הבטחון